

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Rirà bien qui rirà le dernier

l'avenç dels alemanys sobre París ha produït, entre la majoria dels que senten amor per la lliure França, un cert aplanament.

Amb pocs dies, de l'optimisme més exagerat, han caigut al pessimisme més irremeiable.

Al mateix temps, algú germanòfil, o tal volta un propi súbdit del kaiser, dels que treballen fi en la nostra neutral Espanya, ha fet córrer en San Sebastián que Anglaterra es disposa a concertar la pau a base d'entregar a Alemanya trenta mil mil·lions de francs (!) en concepte d'indemnització, l'Argelia o part del Congo belga.

—I un bè negre!—afegim nosaltres.

Naturalment que'l que ha inventat la guatlla no ho fa més car perquè no li dona la gana.

Lo pitjor és que diaris de certa importància han recollit aquesta fantasia del pacifista amb tota la serietat pròpia de la seva mala intenció.

No cal, emperò, treure les coses de pollaguera. Cert que'ls alemanys, en terres de França, porten innegable ventajà; cert també que si la lluita es circumscriu a les dues nacions citades, el resultat no fóra pas dubtós; mes això, tot plegat, ja ho havien regonegut els homes imparcials, i fins nosaltres mateixos, que sentim una ardent simpatia pels nostres veïns de l'altre part del Pirineu.

Admetem també que tard o d'hora les armes germàniques s'apoderin de París; però no cal encara suposar que Anglaterra estigui en el trànsit de demanar la pau, i menys encara de concertar-la en les condicions que suposa l'anònim inventor de la patrànya.

En cap manera, ni el seti de París ni la seva conquesta pot significar que'ls aliats se donguin per vençuts.

Ni Rússia, que invadeix les terres prussianes i austriàques amb un èxit creixent; ni el Japó, que's troba en l'integritat del seu poder i apenes ha començat a batre's; ni la valenta Servia, que's desmpelega de la seva enemiga Àustria; ni molt menys Anglaterra, mestressa del mar, que ha paralytitzat totalment el comerç de la seva enemiga, que li ha embotellat l'esquadra; voldrien sollicitar la pau.

Anglaterra, encara, menys que ningú, car se sent amb prou forces ella sola—soleta, enteneu, ànimes jaumistes?—per a eixir victoriosa d'aquesta facecia, vençant per la fama l'orgullosa Alemanya.

França, la mateixa França, amb el seu

UN DRAMA SENSACIONAL

exèrcit que no ha sofert cap derrota com les de l'any 70, plena d'energies i d'entusiasme patriòtic, com és possible que s'entregui a discreció en condicions tan humiliants?

Reflexionin els alarmistes que, malgrat els desitjos de pau que puguin sentir aquells que sols obren impulsats pel propi egoisme i malgrat també a l'interès dels que fan el joc als adversaris de França, no és arribada encara l'hora de que aquesta es dongui per vençuda.

No cal concedir cap importància a les notícies de certa procedència.

La contrarietat de l'exèrcit francès és únicament un episodi de la tremenda lluita que l'imperialisme ha desencadenat a Europa.

Per ara i tant, el kaiser no té pas solament motius de joia, ni el seu aliat, l'emperador d'Àustria, tampoc.

Es de la França d'on ens ve aquella dita tan escaienta en les circumstàncies actuals: «Rirà bien qui rirà le dernier».

X. X.

PER LA PAU

A Joventut Nacionalista Republicana del carrer de Pelai, interpretant els sentiments de l'opinió, ha publicat un manifest dirigit al poble.

La seva molta extensió ens priva de copiar-lo. En ell s'incita a Catalunya per a que deixi sentir la seva veu en favor de la pau immediata.

Tot el document respira un gran anhel d'acabar amb la fera lluita que ensagna

mitja Europa, i dona raons molt atinades, condemnant l'estat d'apassionament que va desvetllant-se entre'ls nostres grups polítics que simpatitzen amb uns i altres beligerants.

L'iniciativa de la Joventut Nacionalista Republicana mereixerà segurament l'aprobació de tots els pacifistes de Catalunya.

No estem, emperò, tan segurs de la seva eficàcia.

Encara en cap dels combatents s'és iniciat aquell desmai necessari per a que les paraules de pau puguin trobar bona acollida.

De totes maneres, no's perd res en aixecar la vèu demanant la deposició de les armes en nom de l'humanitat i de la civilització.

El document esmentat fineix amb aquest paràgraf substancial:

«Ajuntem tots els nostres esforços per aconseguir la pau pensant que la vida no ha d'ésser un etern retrocés a l'estat de les societats primitives i que hem de fer que'l progrés i la dignitat humana siguin valors prou forts per a resistir l'empenta de les supervivències barbres».

Que així sigui!

Psicologia de la guerra

O, no pot ésser l'espectacle d'una partida d'escacs, per a Espanya, aqueixa esglaiosa guerra d'Europa. És veritat que la nostra situació geogràfica ens ha permès la neutralitat material, molt més tenint en compte la significativa neutralitat d'Itàlia.— En aqueix concepte, és precis aprobar i alabar sincerament la conducta del govern, qui ha evitat alarmes i recels.— Però els espanyols qui no seguissin amb tota l'avidesa de l'esperit aqueixa lluita no serien europeus. Se comprèn que no anem a la guerra, perquè a la guerra no s'hi té d'anar més que en el cas de defensa; lo que no's comprèn és que'l resultat de la lluita ens sia indiferent. És absurda, per un costat, la pretensió dels que voldrien que Espanya es decidís per un o altre dels adversaris, a l'atzar, com qui arrisca la vida en una taula de joc. Però tan absurda és l'actitud dels que van seguint els moviments dels exèrcits sense comprendre que en aqueixa topada hi ha, en gran, una imatge de les nostres guerres civils. Per això trobo racional i naturalíssima la preferència de les dretes per la victòria germanica. Per això trobo també necessària i conseqüent l'anietat de les esquerres pel triomf britànic i francès. Més encara: si cregués necessari el concurs d'Espanya per a decidir la sort de la lluita sense perjudicar-se, jo no hauria vacil·lat en aconsellar que sortíssem de la condició de neutres. Ara, si bé es mira, la neutralitat espanyola, com l'italiana, com la de qualsevol nació mediterrània, afavoreix indirectament a la Triple Intel·ligència, perquè ratifica el monopoli anglo-francès del Mediterrani.

L'opinió vulgar s'alimenta de tòpics, de judicis fets, *clichés* del pensament. Alemanya, desde 1870, té una llegenda de força incontestable, que ha arribat a enlluernar-la fins al punt d'empenyer-la al suïcidi present. Alguns intel·lectuals d'Espanya s'han vist dominats per aqueixa llegenda. Si ara s'enferma sorollosament, altres tòpics nascuts d'aquesta nova faç històrica regiran com a petits déus, com a fetitxes, la moda social i política espanyola, i una saludable imitació de les dues democràcies victorioses, França i Anglaterra, podria decidir el veritable començ de la nova Espanya.

Crec que hi ha una llei històrica de progrés que té de donar la ventatja a les nacions verament modernes sobre les persistències del cesarisme en el cor de la civilització. En el nostre segle, un imperi personal, apaiat sobre una cultura vivament europea, té d'ésser un monstre híbrid, el colós amb peus de fang de que parla l'Es-critura.

Desde fa temps, sempre que s'ha parlat de la possible guerra franco-alemanya, he dit que creia en la victòria de França; victòria que, per altra part, desitjo, com home d'esquerra; i lo mateix cal dir en quant a

l'Anglaterra, l'altra terra de llibertat.— En canvi, l'any 1870, tal volta hauria desitjat que una saludable derrota de l'imperi de Napoleó III retornés a França la seva perduda significació de metròpoli del lliberalisme. Avui els papers són inversos. L'imperi, el cesarisme, aleshores era França. El coronament de Guillem I a Versalles va ésser una transmissió de la cadira imperial; la revenja de Carles VI sobre Lluís XIV. Recordi's que la guerra de 1870 també va tenir per origen la successió al trono espanyol, com la començada en 1700.

En certa manera, la França d'avui renova el paper de la seva Casa de Borbó davant la Casa d'Àustria; continua l'obra de Richelieu i de Lluís XIV, desde la guerra de Trenta anys a la de Successió. Però Anglaterra ha canviat la seva missió antiga, i de Lord Marlborough (el famós *Mambrú* de les cançons) s'ha passat al general French...

D'un costat l'ideal d'hegemonia; de l'altre costat l'ideal de nacionalisme (representat per l'emancipació dels eslaus i llatins sotmesos als germànics) i l'ideal de democràcia (encarnada per França i Anglaterra). Una Europa central imperialista i una Europa d'occident lliberal i igualitària.

Les fortes inclinacions de l'Església en favor de Germania tenen dos poderosos motius. Àustria és (amb Espanya) el darrer baluart del catolicisme polític i una especie de derivatiu contra l'*usurpadora* Itàlia. Alemanya és la venjadora celestial contra'l laicisme francès. Però jo crec que hi ha; ademés, en la conducta del catolicisme un instint de secreta aliança entre Pontificat i Imperi, encara que l'Imperi sia luterà. Hi ha aquí com una reconciliació de Gregori VII amb Enric IV, la pau definitiva en la guerra de les investidures i l'unió simbòlica de l'Altar suprem amb el Trono suprem, o, si voleu, de lo que'n diuen els francesos *le sabre et le goupillon*, el sabre i el salpasse.

Alemanya, rodejada avui d'enemics, interceptades les seves comunicacions, experimenta avui una mena de bloqueig com el que Napoleó volia imposar a la Gran Bretanya; se troba en una situació consemblant a la de la França revolucionària. Ha llançat al món una provocació, com el París de 1792; però, així com aqueix París era la demència sublim d'un món que naixia, i d'ella va sorgir un cesarisme més inverosímil encara, el de Napoleó, no veurà Berlín la posta dels Césars, l'últim esforç del règim imperial contra'l règim popular? ¿No naixerà precisament una gran i nova democràcia, d'aqueix imperi moribó, com va naixer un Imperi d'aqueixa primerenca democràcia francesa, avui renascuda i floreixent? ¿No naixerà una lliure i gran Alemanya, d'aqueixa Prússia hegemònica que fa soroll de ferralles escèniques?

Si d'aquesta guerra no triomfa precisament la pau, si no guanya la llibertat, quin Guernsey espiritual serà bastant dolç, per a calmar i guarir la nostra ferida?

GABRIEL ALOMAR

Una víctima

El meu amic, Silvestre Roquerol, està a punt de tornar-se boig.

Els diaris li saccegen el cervell d'una manera desconsiderada, i entre'l mareig de les notícies de la guerra i la tanda de calors d'aquests dies, el pobre Silvestre té'l cap calent com una torradora i els peus fets com si mai els hagués tret de la galleda.

I és clar, cada nit li passa lo mateix.

Obre'l diari i llegeix amb la natural alegria que'ls russos han passat el Vístula, i una colla de cossacs ha donat tres trucs a una de les portes de Berlín.

De sobte se li esvaeix l'alegria. A continuació del telegrama llegit, ve la nova de que l'ala dreta alemanya ha ferit a l'ala esquerra de l'exèrcit anglo-francès, i que una colla d'hulans beu xampany sota les muralles de París.

Al pobre amic Silvestre li cau l'ànima als peus i el diari de les mans; però, llambregant unes lletres grosses que diuen «Victòria dels aliats», cull novament el diari i balla de content al veure que'ls belgues han fet

una sortida de les seves, i a no sé quin cos de l'exèrcit alemany no li han deixat res al cos.

Però les alegries duren, en aquest temps, poca estona. Sota mateix d'aquella «Victòria dels aliats» llegeix que'ls alemanys, fa tres dies que mengen i dormen tranquil·lament a la ciutat d'Anvers.

La febre de llegir s'apodera del pobre Silvestre Roquerol, i sense frè devora notícies i més notícies. Els russos han avançat quaranta quilòmetres a la Prússia Oriental; els russos han sigut derrotats a la Prússia Oriental; els alemanys són a dues hores de París; els francesos han pres l'ofensiva i han fet recular als alemanys fins a seixanta hores de París; no queda un austriac a Servia; els austriacs s'han apoderat de Servia; l'esquadra alemanya ha tirat a fons a l'esquadra anglesa; l'esquadra anglesa ha fet presonera a l'alemanya; fins ara l'exèrcit alemany ha tingut 120.000 morts; els aliats han sofert 180.000 baixes; els 300.000 difunts, per ara, bons, gracies a Déu...

I així, per aquest estil, l'infeliç Roquerol llegeix i rellegeix afanyosament, i quan, marejat i nerviós, se'n va a dormir, somnia cançons, *zeppellins*, càrregues de cavalleria, morts, assalts, fusells, bales i boles.

I les hores de febre, les nits perdudes, les transicions brusques de rabia i alegria, l'ansia i la falta de diners, han posat al pobre Silvestre Roquerol en un tal estat de desequilibri que qualsevol dia d'aquests l'haurà de dur cap a Sant Boi.

I aquests dies és difícil que hi trobi un lloc en vaga.

JEPH DE JESPU

Sonata XII

RANCAMENT, no sé res, nois, no sé res. Ara arribo, i ara me n'entorno.

Allí dalt, que som humils, d'aquestes grans carniceries no'n sabem més que les bofies que'ns expliquen els diaris, i, naturalment, sabent que's tracta de bolles, no'n fem cabal.

Els fets si que ja ens han tocat, naturalment dintre la nostra esfera d'acció.

S'ha parat una fabriqueta i parlen de lo que farà una altra de més grossa.

A un pagès se li han menjat un vagó de préssecs, i a un altre, dos de patates.

Les que tenien d'enviar-se per a sembrar, grillaran a casa nostra, i... endavant la processó.

No, si ja ho sé que, mirat desde ciutat, se veuen clares les raons i les passions que'ns arrosseguen a la guerra; però és que jo m'ho miro voltat de comparets que'm pregunten si s'acaba, i tinc de dir-los que no. Comparets que sembraren les llurs patates per a que produïssin fruit propi per a enviar a París i no per a menjar a casa.

Es que de raims n'hi ha bona anyada (millor hauria estat sense'l *mildium* traicioner); però què'n farem del vi, si la gent beu sang a dojo?

Ai, ai, ai! Ens pensem ésser savis, els que escribim en els diaris, i, quan toques les coses de prop, resultes un sabataces.

I és clar. Vès què se n'hi endona a don Zenón, de les patates del Milio?

Però, vès què se li endona al Milio, de l'estrategia de don Zenón.

I a mi, la veritat, també m'interessen més les patates que l'estrategia. Al menys lo de les patates ho toques i ho palpes, que lo de l'estrategia no'm jogaria pas una figa que no fos una mentida indecenta empescada per a enlluernar als amies, o apresada de cor en les columnes del diari que volgueu.

Diuen que perdrà la França; doncs diguem que hi perdrem tots. Adhuc ells, els alemanys, hi perdràn, si l'aclaparen.

Si alguna cosa espiritual, elegant, graciós, se troba en els llurs escrits: invents, obres d'art, o lo que sia, no ho dubteu, són plomes del gall francès amb que s'adorna l'àliga imperial.

Diu que ja hi ha Papa, després d'haver sortit molt fum per la xemeneia de la capella Sixtina. No'ns hi preocupem. La gent no està per això.

La guerra! Però jo, mireu... figa.

Aquí us deixo comentant telegrams, mentides i fallides de borsistes.

Mentres això us preocupa, jo m'enfilare als pins, abastaré pinyes i menjaré pinyons tendres. Aniré a caçar sense llicència, que dona el doble de gust; m'endoliré la gola amb prunes claudies, préssecs d'or i raims d'àmbar, i finalment geuré llargament sota un roure, o sobre un banc posat a l'ombra, mirant com corren els núvols blancs per sota del cel blau.

A la nit faré ganyotes a la lluna, que ara és plena; comptaré les estrelles i esperaré l'estel amb cua, que diuen que és l'autor de tantes malvestats que'ns aclaparen.

I ara doneu-me una mica de beguda de fer mal, que allà dalt no més hi ha vi.

MORITZ LX

REPULSA

—I bé!—em va dir somrient l'home dels boscos, un arrogant salvatge

que per únic vestit porta unes fulles lligades amb arrels de canya brava:— I bé!... Tu, fill d'Europa, del saber i el progrés la terra clàssica, què me'n dius d'eixa guerra que entre Alemanya i França i altres varies nacions que no recordo va entaular-se ara fa quatre setmanes?... Suposo que llegint els papers públics hauràs vist les cafrades que amenitzen les cròniques de l'incipient campanya.

Pobles hermosos reduïts a cendra; provincies, ahir riques, devastades; monuments enrunats, ponts fets a troços, i, a tot arreu, grans piles de cadavres, i espetecs de granades que reventen, i fumeres d'incendi i crits de rabia. Eh!... Què tal?... Què te'n sembla de tan bell espectacle? Quin calificatiu penses donar-hi als directors d'aquesta moixiganga? Aquests, digues, aquests són aquells homes d'ànima delicada

que, tripulant grans barcos, se'ns presenten a casa i, amb el posat molt serio, ens comuniquen que som massa salvatges, que cal civilitzar-nos ben depressa i que d'aquesta honrosa noble tasca volen cuidar-se'n ells?... No concebeixo com uns sers que «treballen» amb la forma que avui hem pogut veure, puguin tenir la barra de faltar-nos, impúdics, al respecte tractant-nos de salvatges, quan, comparats amb ells, som uns tòrtors, uns purs anyells, uns àngels.

Nosaltres, si convé, ens mengem un home i arrenquem els cabells al qui ens ataca; però quan hem cremat viles senceres, ni hem fet trenta mil morts en una tarde, ni hem sepultat al mar barcos magnífics, ni hem dut a sang i a foc belles comarques cobertes de jardins i d'alegria?... Un salvatge, en efecte, és un salvatge; però ¿no ho és molt més l'home d'Europa que ha rebut del progrés l'unció sagrada, i coneix lo que és just i lo que és digne, i que, no obstant i això, atropella, mata, usa canons que allarguen deu quilòmetres, omple de mines l'aigua i realitza maldats que espantarien als caníbals que viuen al cor d'Àfrica, sense llei, ni moral ni res que'ls lligui? No ho és molt més, eh?... Parla!—

Anava a replicar-li, però, ai! era tan seria i ben fundada la repulsa de aquell home dels boscos, que, humil i avergonyit, baixant la cara, després d'està una estona buscant, si no arguments, bones paraules, no més vaig saber dir-li

—Té raó, té raó, senyor salvatge.

C. GUMÀ

LA GUERRA

Tot ha empitjorat, mantenint-se, emperò, dintre de la tendència que senyalavem l'altre dis-sabte. Els alemanys, pel Nord, avançant resoltament cap a París; per l'Est, conservant una situació indecisa, i per la frontera russa, batent-se en retirada davant de l'empenta irresistible de l'enemic.

Fets notables de la setmana:

Dia 28 d'Agost

El combat de Charleroi va ésser molt més terrible de lo que les primeres notícies deixaven entreveure. 120.000 baixes per part dels alemanys i 90.000 de les forces aliades donen una idea de la violència del xoc. La batalla, interrompuda ahir per a donar lloc a una modificació de posicions, continua furiosa en tota la línia, però més intensa que enlloc entre el Sambre i el Mosa.

—Baix la mateixa presidència de M. Viviani i amb el caràcter de Govern Nacional, s'ha modificat el gabinet francès, entrant-hi fins representants de l'extrema esquerra. Entre'ls nous ministres, s'hi compten M. M. Briand, Delcassé, Millerand, Ribot, Sembat i el vell socialista Guesde.

—Després de 24 dies de siti, capitula Longwy, plaça forta francesa de la frontera belga.

—Queda comprovat que'l gran trasatlàntic alemany *Kaiser Wilhelm der Grosse*, convertit fa poc en creuer, va ésser tirat a fons, en la costa d'Àfrica, davant Rio de Oro, per un barco de guerra anglès.

Dia 29

Lovaina, ciutat belga, ha quedat totalment destruïda.

—El Govern anglès se disposa a enviar a França 50.000 homes més.

—Combat naval davant d'Heligoland, illa alemanya del mar del Nord. Un grup de creuers, torpeders i submarins alemanys ataca a una esquadra anglesa. Aquesta tira a fons a dos creuers i alguns torpeders, i es retira sense grans averies.

—Mezieres, ciutat francesa, pròxima a Sedàn, cau en poder de les tropes alemanyes.

—Els russos ocupen Allenstein (Prússia oriental).

—Dos aeriplans alemanys deixen caure algunes bombes sobre Belfort, important plaça forta francesa.

Dia 30

París, preveient la possibilitat d'un siti, adopta precaucions per a la seva defensa. El *Journal Officiel* publica avui l'ordre d'evacuació i demolició de tots els edificis compresos en el radi de l'artilleria dels forts que rodegen la ciutat. S'assegura que s'ha acordat, també, que quan el siti es vegi imminent, el President i el Govern se traslladin a Burdeus, deixant encarregada la defensa de la capital al general Gallieni, governador de París.

—A la una de la tarda vola per damunt de París un dirigible que llença sobre la ciutat tres bombes i una bandera amb un escrit que diu: «Els alemanys estan a les portes de París. Rendiu-vos».

Dia 31

Els alemanys han entrat a Cambrai, plaça forta francesa del departament del Nord, que dista de París uns 150 kilòmetres.

—Telegrafia de Londres que és tant gran el número de cadavres que cobreixen els camps on s'han batut els darrers combats, que'ls dos exèrcits—alemany i franc-anglès—han acordat un armistici de 48 hores per a poder enterrar-los.

—A les quatre de la tarda apareix sobre París un biplà alemany i deixa caure una bomba que va a parar prop del pont Nou.

Dia 1 de Setembre

S'assegura que una bona part de l'exèrcit alemany que ocupava Bèlgica ha sigut enviat a la Prússia oriental per a ajudar a contenir l'invasió dels russos, cada dia més amenaçadora.

—L'impressió de que'ls alemanys avancen a marxes forçades cap a París va accentuant-se per moments.

—Un telegrama de Bèlgica parla d'una gran batalla que s'ha batut a les vores d'Anvers i en la qual se suposa que'ls aliats han tingut quaranta mil baixes.

—Se presenta sobre París un nou aeriplà alemany que repeteix el consabut llençament de bombes.

Dia 2

Anuncien de París que s'ha organitzat una petita esquadra d'aeriplans blindats, amb ametralladores, per a perseguir als aeriplans alemanys que ja quasi diàriament volen per damunt de la ciutat.

—Un telegrama de Roma dona compte d'una gran batalla—totes les batalles són grans—sottinguda entre'l Vístula i el Dniester, en la qual els russos han fet recular als austríacs, causant-los innombrables baixes.

Dia 3

Les tropes alemanyes, que varen entrar a França per la frontera belga, segueixen combatent sens treva i avançant cap a la capital.

—Es cosa resolta la sortida de París del

President i de tot el Govern. Lo que no se sab de cert és si la seva residència serà Burdeus, com s'havia dit, o una altra localitat marítima.

DE LA GUERRA

Anècdotes

UN gran nombre de russos residents a París s'ha allistat en les files franceses. Aquests voluntaris russos són, en sa majoria, homes d'idees avançades que van haver de fugir del seu país per a no caure en mans de la policia del czar.

Com és sabut, els cosacs són empleats sovint en la repressió del moviment revolucionari moscovita. Però ara, davant les actuals circumstàncies, els voluntaris russos allistats a França, han dit, mig en broma, mig de debó:

—Es qüestió d'anar a Berlín a reconciliar-nos amb els nostres paisans els cosacs.

Els soldats anglesos que han anat a França són, naturalment, obsequiadíssims pels francesos. En molts establiments no'ls volen cobrar el gasto.

—Aneu—els diuen.—Quan torneu ja ens pagareu en marks.

A Berlín hi havia un cafè que s'anomenava *Englisches Café*, o sigui «Cafè Anglès.» Els alemanys han tingut un acudit. Han esborrat la C de *Café*, i ara el nom és: *Englisches afe*, que en alemany vol dir: «mona anglesa.»

Entre'ls cavalls requissats pels alemanys, hi havia els d'un circ eqüestre.

Dies passats, uns soldats de cavalleria passaven per un carrer d'una població alemanya, quan en sec va rompre a tocar una xaranga.

I heu's aquí que'ls cavalls del circ, que estaven ensenyats, al sentir la música se van recordar del seu ofici. L'un se va agenollar, i l'altre se va posar dret sobre les potes del darrera, etc.

De resultes d'aqueixa inesperada funció de circ un soldat va caure del cavall i va haver d'ésser portat a l'hospital, greument ferit.

Un conegut clerical barceloní, al llegir que'ls alemanys havien entrat a Brusel·les sense trobar resistència, va exclamar:

«Sí que ho sento! Jo que esperava que bombardeguessin la ciutat per a veure si així tiraven a terra el monument d'en Ferrer!»

REPICS

UN bon consell als nostres lectors.

Si amb el galimaties de la guerra no volen tornar-se ximples, prenguin la precaució de no llegir més que un sol diari.

Si tenen la mala ocurrència de llegir-ne dos, a les vintiquatre hores, tarumbes!

Sobre un mateix fet, l'un els dirà que naps i l'altre els dirà que cols; aquest els ho pintarà blanc i aquell els ho presentarà negre.

Les contradiccions sorgiran als seus ulls tan garrafals i palmaries, que'ls serà impossible conservar la serenitat i sapiguer on hi ha la veritat i on és la mentida.

En volen un exemple ben curiós?

Com no deuen vostès ignorar, el diumenge,

per damunt de París, va volar un globo alemany que va tirar sobre la ciutat tres o quatre bombes.

La notícia, naturalment, sigui coneguda a Londres, i allí, com és natural, va produir tal o qual efecte.

Ara bé, quin efecte hi va produir?

Agafin un diari—*El Diluvio*—i en la seva secció telegràfica llegiran:

«El hecho del aeroplano volando sobre París ha sido comentado en Londres humorísticamente».

Bueno. Ara agafin-ne un altre—*El Noticiero Universal*—i es trobaran amb un telegrama que diu textualment:

«Las noticias referentes al bombardeo de París, desde un aeroplano alemán, han causado en Londres enorme pánico».

Què'ls sembla?

No és aquest el camí recte i segur per anar a Sant Boi?

Endavant!

Ara resulta que en el cel d'Europa ha aparegut una estrella amb cua, de tamany bastant regular.

Comentant, amb molt bon criteri, aquesta nova, deia una beata:

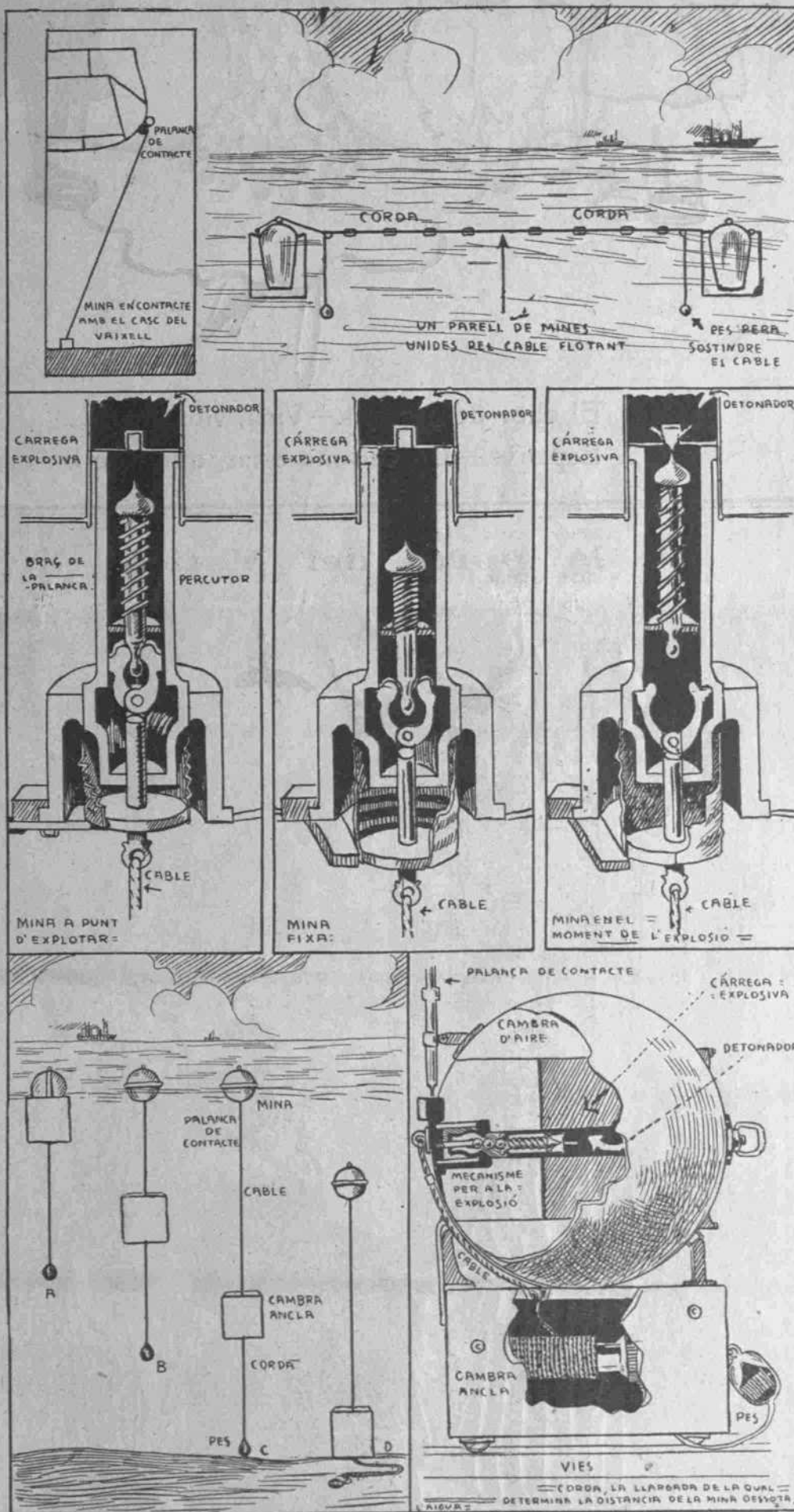
—Després que ja tenim guerra, que la fam no sembla ésser gaire lluny, i que és molt probable que la pesta vingui a visitar-nos, encara surt una estrella amb cua?... No més ens faltava que això!

Sort que ja tenim Papa nou.

Pot-ser ell, que ve descansat i amb ganes de lluir-se, es cuidarà d'arreglar-lo, aquest desori.

Les mines, terror dels mars

(Funcionament dels explosius submarins)

A dalt.—1.er Croquis demostratiu del precís moment en que's produeix al contacte entre el casc d'un vaixell i una mina.—2.^{on} Disposició amb que són col·locades les mines en l'actual guerra marítima.

Al mig.—Tres fases distintes del funcionament del destructor aparell. Croquis del seu senzill mecanisme interior. Al més petit xoc d'un barco, les estenalles s'aflixen, el percutor es dispara i es produeix l'explosió.

A baix.—1.er Les «mines explosives» tal com queden sospeses en el mar. Resten col·locades a l'altura que's vol, segons el pes del cap-de-vall de la corda.—2.^{on} Detall interior d'una mina.

AL MIG DEL SARAU

El chor de nacions.—Vina, vina, macal...
Espanya.—Deixeu-me estar, que tinc la "neutralitat".

A la porta del Vaticà

—Que'm sabria dir si ja està llest això del Còncave?
—Sí, senyora: Tot ha anat bé... és un papa.

Estàn tant segurs de guanyar, els alemanys, que fins han fabricat ja un mapa en el qual la França queda repartida entre ells i els austríacs. Diu que aquesta vegada no'n tenen prou amb anar fins a París. Diu que no pararan fins a Bayonne.
Doncs, *ojo* amb Bayonne, que allí totes les noies son *bayonnettes*.

El pensament d'un filòsof:
«Pot-ser no és lluny el dia en que la Llibertat, regnant sense contrast damunt la terra, realitzarà el vot de la filosofia, absolvent l'especie humana del crim de la guerra i proclamant la pau universal.»
L'autor d'aquestes línies era un gran optimista que feia honor al seu cognom.
Se deia *Mira...beau*, i és clar, per això tot ho veia pel cantó bonic.

L'escena, a l'interior d'un convent de monges.
La senyora catòlica.—Els faig saber que la meua filla està decidida a professar en aquesta comunitat.
La mare abadesa.—Ah, sí?... Ben fet, ben fet! Això és bo, que fugi del luxe i de les mondanes satisfaccions, i que faci vot de pobresa. I escolti... Quant pensa donar-li de dot?

Fa falta un Orfeo.
Els nacionalistes catalans d'extrema esquerra treballen activament per a la creació d'un coro patriòtic.
Voleu dir, valents almogàvers, que estem per cançons ara?

Una monja i un frare parlen de la guerra europea.
—I si un enemic invadís Espanya?... què fariem, nosaltres?
—Podríem dir que hem anat a la vanguardia; perquè nosaltres fa temps que l'hem invadida.

LES ENDEVINALLES DEL NÚMERO 2362

A la xarada, *Vilanova*, i a la xarada solucionada, *Saragata*.

MUDANÇA

—Com tens la *tot*, *Total*?
—Avui ja no'm fa tant mal.

Joan Rocabert

SINONIMIA

—A quin *tot* vols marxar, Maria?
—El de les tres *tot*-ta, com l'altre dia.

Joan Rocabert

Una anècdota de la guerra actual que demostra l'esperit de justícia en els pobles humils.
A una petita vila de Sèrbia, va arribar-hi un convoi amb deu mil ferits, entre'ls quals n'hi havia molts de austríacs.
Per natural instint, els soldats que'ls transportaven, donaven preferència als ferits serbis per a que fossin curats abans que'ls enemics.
L'oficial, al adonar-se'n va advertir-los:
«No; això és mal fet; això no és just. Els ferits deuen curar-se per ordre d'arribada, sense distincions de patria.»
Que aprenguin els imperialistes!

Llegim:
«En el distrito segundo se trabaja la formación de un grupo de jóvenes bárbaros.»
Més barbres?
Encara no n'hi ha prou amb els del Nord?

Acaba de constituir-se, a Barcelona, una societat obrera catalanista que porta per nom «La Barricada».
El titulet sembla que no pot ésser més oportú.

A les fronteres de les nacions en guerra comença a escassejar el servei sanitari.
«Què fan aquests senyors de la *Creu Roja* dels païssos neutrals?»
Aquesta és la pregunta que's fa un metge literat que's troba a les avençades.
«Què fan els de la *Creu Roja* dels païssos neutrals?»
Ja li direm nosaltres:
Fan el maco; van tocant la trompeta a lluir l'uniforme per les festes majors.

Diumenge va sortir del Sagrat Cor una processó de rogatives per a implorar del Cel la pau europea.
Van concorre-hi molts jaumistes del requeté. I aquests... ja és de suposar lo que feien:
Resaven per la pau, però afegien a la pregària: «...donéu la victòria al Emperador!»

«En els cicles jaumistes s'hi col·loquen, fa alguns dies, piçarres anunciant victòries alemanyes.
Esperem la batalla decisiva, la darrera. Aquell dia no se l'apuntaran, no.
Aquell dia donaran l'escusa que se'ls ha acabat el guix.

Dissabte que vé:

NUMERO EXTRA

DE

LA CAMPANA
DE GRACIA

□ □ □

Sensacional informació
de la GUERRA

□ □ □

8 planes de text i il·lustració

Dèu cèntims

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C^{ia}